

---

antwoorden, die zij geeft, is de zedekunde de toongevende wetenschap voor alle wetenschappen, die zich met 's menschen geestelijke natuur bezig houden.

En dan beklagt hij zich, dat aan deze koningin der wetenschappen geen leerstoel aan de Universiteit is toegewezen, – ‘Voor deze wetenschap, die haar voedsel uit alle hemelstreken van de wereld der wetenschap bijeengaat, uit de volkenkunde, uit de godsdienstgeschiedenis, uit de zielkunde, voor deze wetenschap, die van haar beoefenaar groote gaven eischt van waarnemen en opmerken, van schiften en bijeenvoegen, van nadenken en bespiegelen; die vanwege haar jeugd nog wel een weinig tuchteloos is en bandeloos, maar de groote wetenschap der toekomst zal zijn, voor haar... heeft men vergeten aan onze hoogeschoolen een zetel te plaatsen.’

Hier is een wijd perspectief geopend, waarbij de theologie niet te kort behoeft te komen. Het blijft een desideratum voor onze Universiteiten. Ook voor het Seminarie? Moeten studenten daar leeren ‘waarnemen, opmerken, schiften, bijeenvoegen?’ U trekt het terecht in twijfel. Andere desiderata dringen zich heden met kracht op, ook voor de Universiteit, meer nog voor de Seminaries; er is zeer pijnlijk gemis aan voorbereiding voor de praktijk. Toch, welke hoogst wenschelijke hervormingen de toekomst moge brengen, voor een docent in de Christelijke Zedeleer zal noodzakelijk blijven, dat hij de leerschool, zooals de conceptie van De Bussy ons voorhoudt, doorloopen heeft; en ik verdedig: dit eischt een geheel mensch.

Daarom was naar mijn meening, zoo wel aan de Universiteit als aan het Seminarie de benoeming van een afzonderlijke docent voor ethiek wenschelijk. Tot mijn leedwezen heb ik in het Curatorium – ik wist niet van de vergadering – niet een candidatuur van dr. Maarse in dit vak kunnen bepleiten. Later leek mij een pleidooi tijdverspilling, omdat de zaak feitelijk al was beslist. Ik wil hier alleen nog zeggen, dat dr. Maarse niet alleen een begrips – analyticus is, maar ook een vroom man. Woonde ik in zijn buurt, hij zou mij onder zijn geregelde kerkgangers zien. En wat doceeren betreft, hij heeft een lange loopbaan als docent achter zich. In Elspeet hoorde ik hem eens voor een paar honderd jonge menschen spreken over godsdienst en natuurwetenschap, er volgde een levendige discussie op.

Tot nu toe was mijn terugblik meer een meditatie over De Bussy. Dat moest ook zo zijn; ik heb niet anders gewild, dan, zij het op gebrekkige wijze, de lijn van De Bussy op te nemen. Over